

slutte og afvente, om den ærede Ordfører eller den højtærede Minister vil tage Ordet og give Besked om Sagen.

S. Sørensen: I Listen over Andragender under Nr. 67 staar anført et Andragende fra 16 større Folkebogsamlinger om forhøjet Tilskud af Staten. Dette Andragende er indbragt ved mig sammen med andre ærede Medlemmer af forskellige Grupper, og vi havde haabet, at det højtærede Finansudvalg havde henvist dette Andragende til Ministerens velvillige Overvejelse. Det er imidlertid ikke sket, og jeg har derfor set mig nødsaget til at stille et Ændringsforslag om, at dette Andragende fra disse Folkebogsamlinger henvises til Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Der har været Folkebogsamlinger i vort Land vel nok i de sidste Hundrede Aar og maaske længere, men det er særlig i de senere Aar, at denne Sag har taget Fart. I de sidste 7—8 Aar er det særlig, disse større Folkebogsamlinger ere traadte i Virksomhed, og de have jo en lidt anden Karakter end de gamle Sognebogsamlinger. De have en Centralstation, gerne i en Købstad, hvorunder der saa staar Kredse ude i Kommunerne. Derved opnaa de at faa et langt større Udvalg af Bøger og i det hele at faa Sagen mere organiseret, og det gaar ganske udmærket i forskellige Egne af Landet. Skulde jeg nævne Mænd, som særlig have staaet i Spidsen for denne meget gavnlige Institution, om jeg maa kalde det saa, vilde jeg nævne i første Række Mænd som Overlærer Steenberg i Horsens og Forstander S. Olsen, Varde. Den første har foretaget adskillige Rejser og holdt Foredrag om Emnet og søgt at tilrettelægge for de forskellige Foreninger, hvorledes de skulde gribe Sagen an, og en af de største Folkebogsamlinger har under Ledelse af Forstander S. Olsen haft sit Sæde i Varde. Det er den Egn, jeg kender bedst, og jeg skal derfor tillade mig til Belysning af dette Forhold at nævne nogle Tal for Varde — og Omegns — Bogsamlings Vedkommende. I 1902 var der omtrent 50,000 Udlaan. Medlemsbidraget var 800 Kr. og Statens Bidrag 275 Kr. Nu er det paa Grund af den større Efterspørgsel ikke muligt at faa saa meget af Statstilskuddet, medmindre dette forhøjes; sidste Aar fik de kun 220 Kr. De have af andre Institutioner, saasom fra Byraadet, fra Sogneraadene omkring i Kredsene, fra det store Skolemøde i Varde, fra Sparekasser og lignende Institutioner modtaget som Gaver i alt 325 Kr. Dette er med

Statstilskuddet 600 Kr. De have saaledes raadet over 1,400 Kr., men de have købt Bøger for 1,100 Kr. Trykningsudgifterne have været 170 Kr., Belysnings- og Brændselsudgifter ca. 26 Kr. og selve den store Administration og Forsendelsesomkostningerne ud til Kredsene have været i alt 400 Kr. De have altsaa haft Underskud og have maattet laane Penge i den Tro, at Sagen var i saa god Gænge, at der ikke var noget i Vejen for, at Bestyrelsen selv kunde kautionere for de resterende Beløb indtil bedre Tider. Det er jo saaledes, at lige saa mange Foreninger der er, lige saa mange Bogkasser maa der være til Stede. Det er nemlig store Kasser af Bøger, der sendes rundt, og naar en saadan Kasse har opholdt sig i en Forening i en Kreds, der staar under Centralforeningen, flyttes den til den næste Kreds. Paa den Maade er Sagen i meget god Gænge. Men det har været disse store Folkebogsamlingers Formaal ogsaa at gaa over til Bøger af om jeg saa maa sige, mere reelt Kundskabsindhold. Som Overgangsled har man særlig anset det for heldigt at benytte Rejsebeskrivelser eller Beskrivelser af Natur- og Folkeliv i andre Lande og ogsaa Biografier af berømte Mænd baade fra vort eget Land og fra Udlandet; men saadanne Bøger ere i Reglen ret kostbare, og dette har altsaa forøget Udgifterne.

Alt i alt gøre disse Folkebogsamlinger megen Nytte, al den Stund det jo er sikkert, som der staar i Andragendet, at god og sund Læsning og Lyst dertil er Grundlaget for, at et Folk kan drage Nytte af den Udvikling, der i øvrigt — ogsaa paa det materielle Omraade — kommer det til Del. Derfor have Andragerne haabet, at der vilde komme et forøget Statstilskud paa Finansloven. Man har maattet vælge den Vej at skrive til Regering og Rigsdag som tidligere, idet man syntes, at denne Sag var let overskuelig, og man haabede, at det vilde kunne ændres mellem 1ste og 2den Behandling. Vel ved jeg, at der er et Statstilskud paa selve Finansloven, og at der i Aar er foreslaaet 15,500 Kr. Det er en Forhøjelse med 1,000 Kr., og deraf skal der til Overlærer Steenberg gaa 400 til Rejser og videre Fortsættelse af det betydelige Arbejde, han gør i denne Sags Tjeneste. Dette samstemmer jeg fuldt ud med. Tilbage bliver altsaa 600 Kr. i Mertilskud; men dersom man lægger de foreliggende Tal til Grund, vil der rimeligvis indgaa omtrent 500 Andragender om Tilskud, og naar 600 Kr. skulle fordeles iblandt dem,